

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Vervolg pilot tram FC Utrecht
Datum	09-07-2024
Documentnummer	UTSP-2047802382-1152
Van	Job Steneker
Telefoonnummer	+31628277218
E-mailadres	job.steneker@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	MOB
Team	EOV
Portefeuillehouder	André van Schie
Bijlagen	Geen

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Op zondag 14 april jongstleden heeft de pilot tram in het weekend tijdens een thuiswedstrijd van FC Utrecht plaatsgevonden. Deze pilot hebben we geëvalueerd op onder andere (verkeers)veiligheid, reizigersaantallen en reizigersbeleving. De evaluatie geeft aan dat alle betrokken partijen de pilot succesvol vonden. Wel zijn er ook aandachtspunten voor het vervolg van deze pilot.

De uitkomsten van de evaluatie zijn wel zodanig positief dat dit aanleiding geeft om de pilot een vervolg te geven. Samen met de gemeente Utrecht, FC Utrecht en Qbuzz bekijken we hoe we het vervolg het beste kunnen vormgeven. De grootste uitdaging daarbij is het personeelstekort, zowel voor de trambestuurders als voor het personeel op service & veiligheid. Hierdoor is het, ondanks onze ambitie, niet mogelijk om in 2024 de tram in te zetten bij thuiswedstrijden van FC Utrecht. Wel streven we ernaar om de tram in te zetten bij open dagen van de Hogeschool Utrecht en de Universiteit Utrecht in november 2024.

Aanleiding pilot

De provincie Utrecht (hierna: de provincie), de gemeente Utrecht (hierna: de gemeente) en FC Utrecht hebben al lang de wens om de tram in het weekend in te zetten bij thuiswedstrijden van FC Utrecht. Dit zou een opstap zijn naar een structurele inzet van de tram in het weekend, ook als er geen evenementen zijn. Door de inzet van de tram zouden meer supporters vervoerd kunnen worden dan de huidige pendeldienst. Er is gekozen om ervaring op te doen met de inzet van de tram bij thuiswedstrijden van FC Utrecht door het uitvoeren van een pilot. De pilot heeft op 14 april jongstleden plaatsgevonden en is geëvalueerd. Met deze Statenbrief informeren wij u over de uitgevoerde evaluatie en het vervolg op de pilot.

De pilot is geëvalueerd op de volgende onderwerpen:

- Reizigerswaardering: de waardering van reizigers voor het vervoer per tram naar het stadion is groter dan die voor pendelbussen.

- Verkeerssituatie rondom Galgenwaard: de tram kan meer reizigers per OV vervoeren naar het stadion, waardoor minder supporters met de auto hoeven te komen. Hierdoor verbetert de verkeerssituatie rondom de Galgenwaard (parkeren en verkeersstromen).
- Groei van het aantal reizigers: de tram heeft een grotere capaciteit ten opzichte van de pendelbussen. Momenteel maken circa 1.200 reizigers gebruik van de bus. Tijdens de pilot wordt ingezet op meer supporters die van de tram gebruik maken.
- Afwikkelsnelheid: reizigers kunnen op een veilige en snelle manier voor en na de wedstrijd terug naar huis. Op de looproute van en naar de tramhalte Galgenwaard zullen hier aanvullende maatregelen voor genomen moeten worden.
- Veiligheid: voor en na de wedstrijden is het aantal veiligheidsincidenten minimaal en niet-verwijtbaar aan de exploitatie van het tramvervoer.

De algemene conclusie van de evaluatie is dat alle partijen de pilot als een succes hebben ervaren. Voor de doorstroming en capaciteit van de halte zijn er nog wel verbetermaatregelen te treffen. Ook de inzet op service en veiligheid zal bij een vervolg nog moeten worden gehandhaafd. Onderstaand geven we een overzicht van de geëvalueerde punten.

Reizigerswaardering

FC Utrecht peilt na de wedstrijd bij haar supporters hoe ze wedstrijd(beleving) hebben ervaren, waaronder ook de reiswaardering naar en van het stadion. Ruim 300 supporters hebben de enquête ingevuld. De reiswaardering die ze aan de tram gaven was 8,3. De gemiddelde waardering voor de pendelbus is een 6,8 en voor de auto (parkeren en verlaten van het gebied) een 6,6. Daarmee scoort de tram qua reizigerswaardering opvallend hoog ten opzichte van de alternatieve vervoermiddelen. 88% van de reizigers geeft aan de tram vaker te gaan gebruiken als deze altijd zou rijden bij thuiswedstrijden van FC Utrecht.

Verkeerssituatie rondom Galgenwaard

De verkeerssituatie rondom het stadion was tijdens de wedstrijd goed beheersbaar. Uit de evaluatie is gekomen dat de reizigersstroom van en naar de tramhalte op piekmomenten de weg blokkeert. Dit heeft niet tot gevaarlijke situaties geleid, maar de automobilisten moesten wel langer wachten. Aan de stadszijde is de verkeerssituatie sterk verbeterd omdat er geen pendelbussen meer door de supportersstroom te rijden. Op basis van deze pilot valt nog niet te zeggen of het aantal supporters dat met de auto naar de wedstrijd komt is verminderd. Gezien de waardering voor de tram (8,3) en de auto (6,6) is de tram wel een aantrekkelijk alternatief.

Groei van reizigers

Tijdens de pilot hebben 3.800 reizigers (heen en terug) van de tram gebruik gemaakt. De pendelbussen worden gemiddeld door 1.200 (heen en terug) supporters gebruikt. Er hebben dus 220% meer supporters van de tram gebruik gemaakt dan van de pendelbussen. Daarnaast blijkt dat relatief veel reizigers (15 – 20%) direct vanuit Nieuwegein / IJsselstein met tram naar het stadion reisden.

Afwikkelsnelheid

De afwikkeling van de supporters op halte Galgenwaard is nog wel een aandachtspunt. De halte is niet ontworpen voor deze grote getale reizigers. Doordat er twee in- en uitcheckpaaltjes op de halte zijn, resulteerde dit in een lange wachtrij op het perron bij aankomst van de tram met supporters. Na afloop van de wedstrijd is het merendeel van de supporters vervoerd met 4 trams, in tijdsperiode van 30 minuten. Dit is relatief snel in

vergelijking met de pendelbussen. De capaciteit van het buffervak was net voldoende, het proces van inchecken op de halte duurde vrij lang. Voor een vervolg zijn hier verbetermaatregelen te treffen, zoals:

- Verhogen aantal in- en uitcheckpoortjes;
- Creëren van extra bufferruimte;
- Verhogen van de frequentie van de tram gedurende de piek na de wedstrijd;
- De capaciteit van de halte structureel vergroten om grote aantallen reizigers aan te kunnen (lange termijn).

Veiligheid

Gedurende de pilot hebben zich nauwelijks incidenten voorgedaan. Hierbij werkte de inzet van service & veiligheidspersoneel van Qbuzz de-escalierend. Kanttekening hierbij is wel dat de situatie voor de pilot optimaal was. Het weer en het verloop van de wedstrijd waren goed. De afstemming tussen de medewerkers van service & veiligheid van de verschillende organisaties (Qbuzz, FC Utrecht en verkeersregelaars) kent verbeterpunten. Dit heeft niet geleid tot onveilige situaties, maar er is wel ruimte voor optimalisatie. De evaluatie geeft aan dat de inzet van service & veiligheidspersoneel bij een vervolg niet kan worden afgeschaald.

Vervolg pilot

De resultaten geven aan dat er veel behoefte is naar de inzet van de tram tijdens wedstrijden en andere evenementen in Utrecht Oost (Galgenwaard en Science Park). We kijken er dan ook positief op terug. Tegelijkertijd vergt de structurele inzet van de tram bij thuiswedstrijden van FC Utrecht veel extra personeel (zowel trambestuurders als service- & veiligheidspersoneel). Qbuzz geeft aan dat dit personeel zeker voor 2024 niet beschikbaar is. Daarbij spelen er naast de inzet van de tram in het weekend ook nog andere onderwerpen die een impact op de inzet van personeel hebben (zoals de gewenste opschaling van de reguliere dienstregeling en het nachtnet). Voor het vervolg zetten we dan ook in op het volgende scenario:

Najaar 2024

De Universiteit Utrecht en Hogeschool Utrecht hebben aangegeven dat het tijdens de open dagen zeer wenselijk is om de tram ook in het weekend te laten rijden. Deze open dagen zijn op twee zaterdagen in november. We onderzoeken met Qbuzz welke mogelijkheden er zijn om de tram op deze beide open dagen te laten rijden. We achten de kans groot dat dit haalbaar moet zijn. Zeker ook omdat FC Utrecht op beide zaterdagen geen thuiswedstrijd speelt en daarmee extra service & veiligheidspersoneel niet nodig is.

2025

Als we zicht hebben op voldoende personeelscapaciteit voor zowel trambestuurders als service & veiligheid willen we vanaf 2025 ook voor de thuiswedstrijden van FC Utrecht de tram inzetten. Dit willen we combineren met de inzet van de tram bij de open dagen en van de Hogeschool Utrecht en Universiteit Utrecht. Daarnaast willen we voor de inzet van service & veiligheidspersoneel afspraken maken met FC Utrecht en de gemeente. Dit betreft zowel het beschikbaar stellen van service en veiligheid personeel als de verrekening van de kosten van de benodigde extra inzet van de vervoerder.

2026

Het streven is om per 2026 de tram structureel in het weekend te laten rijden.

Vergunning rijden tram weekend

Voor het rijden in het weekend is er nog geen vaste indienststellingsvergunning verleend. De pilot heeft ons voldoende informatie opgeleverd om de indienststellingsvergunning voor rijden in het weekend aan te vragen. De verwachting is dat we dit vergunningsproces, mede gezien het positieve verloop van de pilot, soepel kunnen doorlopen.

Kosten tramexploitatie in het weekend

De kosten voor het laten rijden van de tram in het weekend voor de open dagen van Universiteit Utrecht en Hogeschool Utrecht kunnen gedekt worden binnen Programma 6 Bereikbaarheid II – Openbaar vervoer en Beleidsdoel 6.1 OV-reizigers zijn tevreden.

Vervolg

De scenario's worden de komende weken door Qbuzz doorgerekend. We verwachten u in de Statencommissie Energie en Bereikbaarheid te kunnen mededelen wat hierin mogelijk is.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen